

گفتاری کوتاه

در باره «ACTA IRANICA»

(کلودین شفا)

در انجمن فرهنگ ایران

11 ژانویه 2013

11 janvier 2013

وقتی تصمیم به چاپ ACTA IRANICA گرفته می شد من خودم در تهران بودم.

اینکار به وسیله استاد شفا انجام شد، بعد از کنگره شیراز در سال 1971، ولی کمتر کسانی هستند که این موضوع را میدانند.

کنگره شیراز، یکی از برنامه های فرهنگی بود که در کنار جشن های 2500 ساله شاهنشاهی به دعوت استاد شفا مدیر عامل کتابخانه پهلوی و دبیرکل اتحادیه بین المللی ایران شناسی تشکیل شده بود.

با وجود اینکه ایشان مدیر انتشارات ACTA IRANICA بود نسبت به این موضوع، بسیار فروتن بود، نمیخواست اسم خودش را روی کار بگذارد. استاد شفا شناسایی وسیعتری از ایرانشناسان گذشته و امروزی، ایرانی و خارجی، در باره ایران داشت. با این وجود خودش را مدیون آنها میدانست.

ACTA IRANICA، انسیکلوپدیای دائمی ایرانشناسی است که، جدیدترین تحقیقات در باره ایران را معرفی میکند، در زمینه های هنر، باستان شناسی، تاریخ کهن، مذهب و زبانهای ایران، با امضا برجسته ترین ایرانشناس ها.

از چندین سال قبل از جشن ها، استاد شفا در نظر داشت که همچنین نشریه ای با سطح بین المللی بچاپ برساند. در سال 1968 (بهمن ماه 1346) یک

شماره ACTA IRANICA، به اصطلاح شماره افتتاح؛ منتشر شد. یکی از نویسندگان این شماره، پروفیسور Henry Corbin بود.

انتشار ACTA IRANICA با همکاری پروفیسور Duchesne-Guillemin، به عنوان سردبیر؛ ادامه پیدا کرد. میخواستم یاد آوری کنم که او زحمت های زیادی برای فرهنگ ایران کشیده است. 8 فوریه 2012 در سن 101 سال از این دنیا رفت.

تا امروز 54 جلد از ACTA IRANICA بچاپ رسیده. هر جلد مربوط به یک موضوع است.

اولین شماره درباره کوروش کبیر است. در جلد های دیگر درباره:

- Die Sassanidischen Staatsinschriften (Inscriptions)

کتیبه های ساسانی

- The King and Kingship in Achaemenid Art

پادشاه و پادشاهی در هنر هخامنشیان

- Monumental Art of the Parthian Period in Iran

هنر ساختمانی در زمان پارت ها در ایران

- Luristan Excavation Documents Vol. II: Chamahzi Mumah. An Iron Age III Graveyard

حفاری های دوران آهن در لرستان (هفت جلد)

Lecoq P.

Recherches sur les dialectes kermaniens (Iran Central)

تحقیقات در زمینه زبان های محلی کرمانی (ایران مرکزی)

- Avestâ

- Sasanian Seals and Sealings in the A. Saeedi Collection

مهره های ساسانی در مجموعه آقای سعیدی

- The Hispano-Portuguese Empire and its Contacts with Safavid Persia, the Kingdom of Hormuz and Yarubid Oman from 1489 to 1720

امپراتوران اسپانیولی- پرتغالی و روابطشان با ایران صفوی (پادشاهی هرمز و یاروبید عمان) از 1489 تا 1720

-Les dialectes kurdes méridionaux

زبانهای محلی کردی جنوبی

- Études mithriaques vol. 17 Actes du 2e Congrès International,

Téhéran, du 1er au 8 septembre 1975. (Actes du Congrès)

کنگره بین المللی تهران در سال 1975 به دعوت کتابخانه پهلوی در باره

میترا شناسی

- Aux sources de Shéhérazade

اصل و نسب شهرزاد

و بیشتر...

جلد آخر:

- Le sort des Gâthâs (vol. 54)

سرنوشت گاتاها

پیش از رویدادهای سال 1357، ACTA IRANICA جای خود را در میان انتشارات فرهنگی و تاریخی دنیا باز کرده بود و مورد علاقه ایرانشناسان جهانی قرار گرفته بود. تا سال 1357، 18 جلد از این نشریه وزین به چاپ رسیده بود.

پروفسور Duchesne-Guillemin پس از سال 1357 با همکاری نشریه Peeters در بلژیک و تنها با درآمد فروش هر شماره، این کار را ادامه داد و تهیه و چاپ ACTA IRANICA ادامه پیدا کرد.

بد نیست اینجا یادآوری کنم که جمهوری اسلامی مرکزهای ایرانشناسی دنیا را یکی پس از دیگری بست و مرکز های عرب شناسی بجای آن باز کرد.

اگر از 1979 استاد شفا تمام وجودش را روی مبارزه سیاسی گذاشت، در سالهای قبل از رویدادهای 57، تمام امکان های مالی کتابخانه پهلوی را بکار گرفت برای اینکه توسعه فرهنگ ایران که عاشقش بود را، برای سربلندی مملکتش گسترش بدهد. در گردهمایی دانشگاه سوربون، در سال 2004 ، چند دفعه تکرار کرد «من عاشق ایران هستم، و عاشق فرهنگ ایران».

اجباراً؛ بعد از سال 57، نوع فعالیتش فرق کرد، ولی هر دو، ریشه در عشق به ایران داشت.

ACTA IRANICA یکی از آثار باقی مانده از جشن های 2500 ساله شاهنشاهی است، و فراموش نکنیم که این کار بزرگ، به همت و ابتکار یک نفر جامه عمل گرفت، شجاع الدین شفا.